

Mgr. Lucie Šmahelová, Ph.D.

KRUMBENOWE, kupecká osada. *Veletrh pravěké a středověké kultury.*

V roce 2014 pokračovaly archeologické edukační aktivity muzea řadou tradičních programů na terénní stanici Křížový vrch i v Dobrkovické jeskyni, která letos oslavila 80 let od svého objevení novou instalací nálezů v rámci hlavní sezonní výstavy Zdeňka Buriana. Na konci sezony však muzeum vstoupilo do městského dění akcí zcela novou, kterou realizovalo společně s Národním muzeem v Praze a Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích.

Krumbenowe, kupecká osada s rozsáhlým podtitulem *Veletrh pravěké a středověké kultury* měla s lehkou nadsázkou upoutat pozornost k nejstarší historii města i českokrumlovského regionu, který hrál odpradávná významnou úlohu coby křižovatka kulturních i obchodních cest na dálkových trasách spojujících Střední Evropu s Podunajím v koridoru Malše a Vltavy. Opečovávané kouzlo středověkého města, které každoročně uchvacuje davy českých i zahraničních turistů, ponechává ve svém stínu stopy historie mnohem starší a hlubší, na první pohled ale neviditelné. První doklady o osídlení krumlovského meandru přitom leží na dosah ruky v Pivovarské zahradě, kde byly zachyceny pozůstatky prvního slovanského osídlení z 8. století n.l., nálezy z období prvních zemědělců kultury s lineární keramikou a dokonce i několik paleolitických úštěpů. Na území města nechybí doklady ani o aktivitách z doby bronzové a železné, přestože tyto nálezy jsou jen ojedinělými střípky v převážně středověké mozaice městské zástavby. Krumlovský meandr byl nepochybně významným bodem díky svým přírodním podmínkám a příhodné poloze na říčním brodu a křižovatce hlavních cest. V jeho blízkosti leží celá řada významných lokalit jako hradiště ze starší doby bronzové Dívčí Kámen či nejjihnější z českých oppid Třisov, které se svými novými nálezy a středomořskými importy vyrovná řadě středoevropských laténských lokalit. I další archeologické nálezy z regionu v posledních letech stále více upoutávají pozornost k jihočeskému pohraničí a rehabilitují jeho dříve podceňovanou historickou úlohu na křižovatce pravěkých kulturních kontaktů.

Jak ale názorně seznámit veřejnost s tak pestrou paletou informací? Dovolili jsme si popustit uzdu fantazii a vyzvat „pravěké kupce“, aby se „po tisících let“ opět vydali na prastaré obchodní stezky. Ve spolupráci s městem Český Krumlov a pivovarem Eggenberg se 30. - 31. srpna 2014 příznačně otevřely brány Pivovarské zahrady, která po dva dny hostila pravěké i raně středověké řemeslníky z různých koutů země, předvádějících své umění na bázi experimentální archeologie. Přes dva tisíce návštěvníků zažilo na vlastní kůži historii od paleolitu po raný středověk a vyzkoušelo si celou škálu řemesel od výroby pazourkových nástrojů, přes spřádání vlny, tkaní i barvení látek a vinutí skleněných perel. Mohli pozorovat při práci šperkaře, bronzíře i kováře či výrobu pravěké lodi z dubového kmene. Program provázely naučně-zábavné vstupy jako módní přehlídka napříč staletími, experimentální hudebně-taneční vystoupení, přednáška o keltském válečnictví či interaktivní stezka pro malé kupce. Akci Kupecká osada zahájil odbornou přednáškou o dálkových kontaktech jižních Čech v pravěku doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D. (JČM ČB).

A jak to tedy je? Slaví „Křivý luh“ (Krumme Aue) již 760, 1200 nebo 7000 let od svého osídlení? To je samozřejmě edukační nadsázka, neboť o nejstarším osídlení víme stále málo. Dnešní podoba města i regionu je však výsledkem dlouhodobého kulturního vývoje, v němž pravěké i raně středověké kapitoly sehrály svou roli. A proč název *Krumbenowe*? Vybrali jsme první doložené jméno, které můžeme s městem spojit na základě písemných pramenů z poloviny 13. století (Chrumbenowe 1253, Krumbenowe 1259). Brány kupecké osady se otevrou opět napřesrok a my se na vás již nyní těšíme!